

STIG IUUL

KODIFIKATION ELLER KOMPILATION?

CHRISTIAN V'S DANSKE LOV PAA BAGGRUND
AF ÆLDRE RET

*Særtryk af
Københavns Universitets Festskrift
November 1954*

G. E. C. GADS FORLAG
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A-S
KØBENHAVN

INDHOLD

I. Indledning	5
II. Baggrunden for Danske Lov.....	11
III. De tre lovkommissioner	19
IV. Fra »Codex Fredericius« til »Første Projekt«	38
V. De fire revisionskommissioner.....	54
VI. Afsluttende bemærkninger	72

I Indledning

O reene danske Lov du rettens søde Kierne
Du ald retfærdigheds nordleding lius og stierne,
Du middel-punct udi ald iordens Circhelret
Som af Kong Christian den 5te vel blef sæt
Din Grund din orden oc din billighed i domme
Gjør afschy for en schalch og trøst for alle fromme.
Gid du for ret og schiel i ævighed bestaar
Oc aldrig u-held af et mumme ansigt faar.

(Indskrift paa Københavns byting forfattet af Thomas Kingo).

Christian V's Danske Lov af 15. april 1683 har i mere end 275 aar staaet som det danske retssamfunds palladium. Vel er der ikke meget af lovbogens indhold, som stadig er gældende ret, og henvisningerne til dens bestemmelser bliver stadig sjældnere i den juridiske litteratur og i domspraksis; men den betegnes dog endnu som grundlaget for den retsorden, under hvilken vi lever. Bagud lukker den næsten hermetisk til for udsigten til ældre dansk ret. Hvad der ligger forud for 1683 af retsregler, tilhører retshistorien i snævrere forstand.

Man kan i nutiden, ikke mindst hos lidt ældre jurister, møde en næsten sentimental indstilling over for Danske Lov, som dennes opundelige indhold just ikke var egnet til at give næring; men efterhaanden som dens drakoniske bestemmelser om anvendelse af baal og brand, stejle og hjul, afhugning af fingre og gennemstingning af haanden som straffe er blevet afløst af mere humane foranstaltninger, og dens intolerance over for alle, som ikke tilhørte den rene og uforgalskede trosbekendelse, samt dens haardhændede behandling af dem, som af en eller anden grund gik til bunds i samfundet, har vejet pladsen for mere moderne betragtningsmaader, er der i